

HOTĂRÂREA CURȚII

22 februarie 1990*

Giovanni Bronzino împotriva Kindergeldkasse

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Bayerisches
Landessozialgericht)

„Securitate socială - Drept la prestații familiale atunci când dreptul intern al țării de angajare
solicită faptul ca acele condiții necesare să fie îndeplinite în cadrul teritoriului acesteia”

Cauza C-228/88

În cauza C-228/88,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE de către
Bayerisches Landessozialgericht, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei
instanțe, între

Giovanni Bronzino, cu sediul la Augsburg (Republica Federală Germania),

și

Finanzgericht, cu sediul la Nürnberg (Republica Federală Germania),

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 3 alineatul (1) și 73 alineatul (1)
din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea
regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se
deplasează în cadrul Comunității, astfel cum a fost modificat și actualizat de Regulamentul
(CEE) nr. 2001/83 al Consiliului din 2 iunie 1983 (JO L 230, p. 6, anexa I),

CURTEA,

compusă din domnii O. Due, președinte, F. A. Schockweiler și M. Zuleeg, președinți de
cameră, T. Koopmans, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida et G. C. Rodríguez Iglesias,
judecători,

avocat general: domnul F. G. Jacobs

grefier: domnul J. A. Pompe, grefier adjunct

după examinarea observațiilor prezentate:

– în numele domnului Giovanni Bronzino, reclamant în acțiunea principală, de către domnul
Luciano Fazi, Sozialsekretär,

– în numele guvernului german, de către domnul Martin Seidel și domnul profesor Meinhard
Hilf, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

– în numele guvernului olandez, de către domnul Henri Johan Heinemann, secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent,

– în numele guvernului portughez, de către domnii Luís Inez Fernandes și Sebastião Pizarro, director al serviciului juridic din Direcția Generală a Comunităților Europene din Ministerul Afacerilor Externe și respectiv subdirector al serviciului pentru relații internaționale și convenții de securitate socială, în calitate de agenți,

– în numele guvernului italian, de către domnul profesor Luigi Ferrari Bravo, șef al serviciului juridic din Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agent, asistat de către domnul Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato,

– în numele Comisiei Comunităților Europene, de către domnul Jürgen Grunwald, membru al serviciului juridic, în calitate de agent,

având în vedere raportul de ședință și în urma procedurii orale din 19 septembrie 1989,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 17 octombrie 1989,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin hotărârea din 21 iulie 1988, primită la Curte la 8 august 1988, Bayerisches Landessozialgericht a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară privind interpretarea articolelor 3 alineatul (1) și 73 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2001/83 al Consiliului din 2 iunie 1983 (JO L 230, p. 6, anexa I).

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu care are ca obiect refuzul Kindergeldkasse (Casa de alocații familiale, denumită în continuare „casa”) de a acorda domnului Bronzino, lucrător italian care ocupă un loc de muncă în Republica Federală Germania, alocația prevăzută la articolul 2 alineatul (4) din Bundeskindergeldgesetz (legea federală privind alocațiile pentru copiii aflați în întreținere, denumită în continuare „BKGG”), în privința copiilor săi Rosa, Nunzia și Vincenzo care își au reședința în Ercolano (Italia), unde sunt înregistrați la biroul de ocupare a forței de muncă drept persoane în căutarea unui loc de muncă.

3 Refuzul casei se întemeiază pe faptul că respectivii copii ai domnului Bronzino nu se află pe teritoriul în care se aplică BKGG la dispoziția agenției pentru ocuparea forței de muncă, în calitate de șomeri, ceea ce reprezintă o condiție de acordare a alocației pentru copiii aflați în întreținere, în șomaj, care au împlinit șaisprezece ani dar nu au depășit douăzeci și unu de ani.

4 Sesizată în apel în legătură cu decizia Sozialgericht Augsburg, care a condamnat casa să plătească domnului Bronzino alocațiile la care acesta pretindea să aibă drept, Bayerisches Landessozialgericht, estimând că litigiul adresează o întrebare privind compatibilitatea BKGG cu dreptul comunitar, a suspendat judecata și a adresat Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dispozițiile articolelor 73 alineatul (1) și 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 sau alte dispoziții de drept comunitar, trebuie să fie interpretate în sensul că un lucrător migrant are, de asemenea, dreptul la alocațiile familiale în țara de angajare atunci când, doar în țara de reședință și în conformitate cu dispozițiile care sunt în vigoare pe acest teritoriu, membrul familiei sale nu poate întreprinde sau nu poate să urmeze o formare profesională, din lipsă de centre de formare disponibile, unde se găsește în calitate de șomer la dispoziția agenției pentru ocuparea forței de muncă, în timp ce dreptul intern al țării de angajare solicită faptul ca aceste condiții să fie îndeplinite pe teritoriul său?”

5 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor din acțiunea principală, a derulării procedurii, precum și a observațiilor scrise prezentate Curții, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura necesară pentru raționamentul Curții.

6 Ținând seama de faptele din acțiunea principală, expuse de instanța națională, este necesar să se ia în considerare că, prin întrebarea sa preliminară, aceasta vizează, în esență, să afle dacă articolele 3 alineatul (1) și 73 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71, sau alte dispoziții ale dreptului comunitar, se interpretează în sensul că atunci când legislația statului membru furnizor de anumite alocații familiale solicită drept condiție de acordare a acestor alocații ca membrul familiei lucrătorului să fie la dispoziția, în calitate de șomer, a agenției pentru ocuparea forței de muncă din teritoriul în care se aplică această legislație, o astfel de condiție se consideră îndeplinită, atunci când membrul familiei se află la dispoziția, în calitate de șomer, a agenției pentru ocuparea forței de muncă a statului membru în care acesta își are reședința.

7 Este necesar să se aducă aminte că, în conformitate cu articolul 73 din Regulamentul nr. 1408/71, în versiunea sa care rezultă din Regulamentul (CEE) nr. 3427/89 al Consiliului din 30 octombrie 1989 (JO L 331, p. 1), care înlocuiește versiunea în vigoare la momentul trimiterii și care prezintă drept singure modificări pe cele care sunt inerente aplicării sale lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă și eliminării regimului excepțional pentru Franța, „un lucrător salariat sau care desfășoară o activitate independentă, care face obiectul legislației unui stat membru are dreptul la alocații familiale prevăzute de legislația primului stat pentru membrii de familie care își au reședința pe teritoriul unui alt stat membru, ca și când și-ar avea reședința pe teritoriul primului stat, sub rezerva dispozițiilor de la anexa VI”. Noțiunea de „prestații familiale” este definită în conformitate cu articolul 1 litera (u), punctul (i) din același regulament drept „toate prestațiile în natură sau în numerar destinate acoperirii cheltuielilor familiale, în cadrul legislației prevăzute la articolul 4 alineatul (1) litera (h), cu excepția alocațiilor speciale de naștere menționate la anexa II”. Această ultimă dispoziție stabilește faptul că regulamentul se aplică tuturor legislațiilor privind prestațiile familiale și, cu acest titlu, Republica Federală Germania, îndeplinind o obligație impusă statelor membre de articolul 5 de a menționa legislațiile și regimurile vizate la articolul 4 alineatul (1) a menționat BKG (JO 1980, C 139, p. 1).

8 Guvernul german admite că alocația în cauză este destinată să ajute familiile la suportarea cheltuielilor de întreținere a copiilor care au împlinit șaisprezece ani, dar nu au împlinit încă douăzeci și unu de ani și se află în șomaj. Acesta consideră totuși că articolul 73 menționat anterior nu vizează decât prestațiile familiale tipice, și anume pe acelea care sunt subordonate condițiilor care corespund, în general, unei contribuții sociale pentru familia lucrătorului fără a fi legate, astfel cum este cazul alocației în litigiu, de o situație specială a statului care le acordă.

9 Într-adevăr, potrivit Guvernului german, alocația prevăzută la articolul 2 alineatul (4) din BKGG constituie o măsură destinată să facă față unei situații critice a pieței ocupării forței de muncă în Republica Federală Germania, ceea ce justifică cerința ca persoana în căutarea unui loc de muncă să se afle la dispoziția agenției pentru ocuparea forței de muncă în această țară.

10 Acest guvern consideră, în plus, că articolul 73 din Regulamentul nr. 1408/71 se limitează la eliminarea referirii la teritoriu din cadrul condițiilor de reședință și nu privește alte condiții justificate în mod obiectiv, precum condiția menționată anterior.

11 În această privință, este necesar să se amintească faptul că articolul 73 se aplică prestațiilor familiale definite la articolul 1 litera (u) punctul (i). Prestațiile în discuție în prezenta cauză intră sub incidența acestei definiții, întrucât acestea sunt destinate să ajute familiile să suporte cheltuielile financiare de întreținere a copiilor care se găsesc în situație de șomaj. Este necesar să se remarce faptul că Republica Federală Germania a calificat ea însăși prestațiile în cauză drept prestații familiale atât în legislația sa cât și în declarațiile făcute de către guvernul său Comisiei.

12 Este necesar să se sublinieze, în continuare, că articolul 73 urmărește să evite faptul că un stat membru poate să refuze prestațiile familiale invocând reședința membrilor familiei lucrătorului într-un stat membru altul decât statul membru furnizor. Într-adevăr, un astfel de refuz poate împiedica lucrătorul din Comunitate să își mai exercite dreptul la libera circulație și constituie, prin urmare, o piedică în calea acestei libertăți. Rezultă de aici că o condiție în conformitate cu care copilul lucrătorului are obligația, pentru deschiderea dreptului la anumite prestații familiale, de fi la dispoziția agenției pentru ocuparea forței de muncă a statului membru furnizor, condiție care nu poate fi îndeplinită decât dacă respectivul copil își are reședința pe teritoriul statului din urmă, intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții și că, prin urmare, aceasta se consideră a fi îndeplinită, atunci când copilul se află la dispoziția agenției pentru ocuparea forței de muncă din statul membru de reședință.

13 Guvernul german invocă împotriva acestei interpretări a articolului 73 faptul că, în cazul în care această dispoziție este aplicabilă în speță, agenția pentru ocuparea forței de muncă în Republica Federală Germania nu are nicio posibilitate de a se elibera de obligația de a plăti prestațiile în cauză părții interesate prin oferirea unui loc de muncă membrului familiei în cauză.

14 Este necesar să se observe faptul că acest argument, care poate avea vreo relevanță în ceea ce privește ajutoarele de șomaj, nu poate fi invocat pentru a se opune plății unei prestații familiale acordate părinților unui copil aflat în șomaj. De altfel, inconveniente precum cele invocate de către guvernul german, care rezultă din punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1408/71, nu poate aduce în discuție interpretarea uneia din dispozițiile acestui regulament, astfel cum rezultă din redactarea și obiectivul acesteia.

15 Din cele menționate anterior rezultă că, fără a fi necesar a se ține seama de alte dispoziții ale dreptului comunitar, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată de instanța națională că articolul 73 din Regulamentul nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității se interpretează în sensul că, atunci când legislația statului membru furnizor de anumite alocații familiale solicită drept condiție de acordare a acestor prestații, membrul familiei lucrătorului, în calitate de șomer, să se afle la dispoziția biroului de ocupare a forței de muncă din statul membru în care acesta își are reședința, o astfel de condiție trebuie să fie considerată îndeplinită atunci când membrul

familiei se pune la dispoziția, în calitate de șomer, a agenției pentru ocuparea forței de muncă din statul membru unde își are reședința.

Cu privire la cheltuielile de judecată

16 Cheltuielile efectuate de Guvernul Republicii Federale Germania, de guvernul italian, guvernul portughez, guvernul olandez și de Comisia Comunităților Europene nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Bayerisches Landessozialgericht prin ordonanța din 21 iulie 1988, hotărăște:

Articolul 73 din Regulamentul nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității se interpretează în sensul că, atunci când legislația statului membru furnizor de anumite alocații familiale solicită drept condiție de acordare a acestor alocații, ca membrul familiei lucrătorului, în calitate de șomer, să se afle la dispoziția agenției pentru ocuparea forței de muncă din statul membru în care acesta își are reședința, o astfel de condiție trebuie să fie considerată îndeplinită atunci când membrul familiei se pune la dispoziția, în calitate de șomer, a agenției de ocupare a forței de muncă din statul membru unde își are reședința.

Due	Schockweiler	Zuleeg
Koopmans	Mancini	Rodríguez Iglesias
	Moitinho de Almeida	

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 22 februarie 1990.

Grefier
J.-G. Giraud

Președinte
O. Due